

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการตรวจสอบและทดสอบความปลอดภัยของเครื่องจักรและอุปกรณ์
ในระบบทำความเย็น และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

พ.ศ. ๒๕๖๗

อาศัยอำนาจตามความใน ข้อ ๙ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ แห่งกฎกระทรวง
กำหนดมาตรการความปลอดภัยเกี่ยวกับระบบทำความเย็นที่ใช้แอมโมเนียเป็นสารทำความเย็นในโรงงาน
พ.ศ. ๒๕๕๔ ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
อุตสาหกรรม ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ
ตรวจสอบและทดสอบความปลอดภัยของเครื่องจักรและอุปกรณ์ในระบบทำความเย็น และบุคลากร
ที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“การตรวจสอบระบบทำความเย็น” หมายความว่า การตรวจสอบและทดสอบความปลอดภัย
ของเครื่องจักรและอุปกรณ์ในระบบทำความเย็น

“ผู้ควบคุมระบบทำความเย็น” หมายความว่า ผู้ควบคุมดูแลการทำงานประจำระบบทำความเย็น

“การฝึกอบรม” หมายความว่า การฝึกอบรมหลักสูตรผู้ควบคุมระบบทำความเย็น

“หน่วยงานจัดการฝึกอบรม” หมายความว่า กรมโรงงานอุตสาหกรรมหรือหน่วยงานอื่น
ที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมให้ความเห็นชอบ

“ใบรับรองการฝึกอบรม” หมายความว่า วุฒิบัตรที่ได้จากการฝึกอบรม

“การขึ้นทะเบียน” หมายความว่า การขึ้นทะเบียนเป็นผู้ควบคุมระบบทำความเย็น หรือ
การขึ้นทะเบียนวิศวกรตรวจสอบระบบทำความเย็น หรือการขึ้นทะเบียนหน่วยงานจัดการฝึกอบรม

“การสอบมาตรฐาน” หมายความว่า การทดสอบความรู้ภายหลังการฝึกอบรม

“หน่วยสอบมาตรฐาน” หมายความว่า หน่วยงานที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมมอบหมาย
ให้ดำเนินการสอบมาตรฐาน

หมวด ๑

การตรวจสอบและทดสอบ

ข้อ ๔ การตรวจสอบระบบทำความเย็น ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

๔.๑ ตรวจสอบคอมเพรสเซอร์ (Compressor)

๔.๒ ตรวจสอบภาชนะรับแรงดัน (Pressure Vessel)

- ๔.๓ ตรวจสอบคอนเดนเซอร์แบบใช้การระเหย (Evaporative Condenser)
- ๔.๔ ตรวจสอบเครื่องระเหยสารทำความเย็น (Evaporator)
- ๔.๕ ตรวจสอบหอผึ่งน้ำ (Cooling Tower)
- ๔.๖ ตรวจสอบสภาพทั่วไประบบทำความเย็น (System)
- ๔.๗ ตรวจสอบอุปกรณ์การเตรียมพร้อมรับภาวะฉุกเฉิน
- ๔.๘ ตรวจสอบรายชื่อผู้ควบคุมระบบทำความเย็น (Operator)
- ๔.๙ ตรวจสอบแผนผังแสดงการติดตั้งเครื่องจักรระบบทำความเย็น

การตรวจสอบระบบทำความเย็นตามวรรคหนึ่ง ต้องจัดทำรายงานการตรวจสอบระบบทำความเย็นด้วย ทั้งนี้ รายงานการตรวจสอบระบบทำความเย็นให้เป็นไปตามแบบที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๕ การส่งรายงานการตรวจสอบระบบทำความเย็นตามข้อ ๔ ให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนดเป็นหลัก ในกรณีไม่สามารถดำเนินการได้หรือมีเหตุอื่นใดทำให้ไม่สามารถดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ให้ดำเนินการยื่นรายงานดังกล่าว ณ สถานที่ ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๕.๑ โรงงานในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน ๑ ฉบับ

๕.๒ โรงงานในเขตจังหวัดอื่น ให้ยื่นต่อสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด จำนวน ๑ ฉบับ และยื่นสำเนาต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน ๑ ฉบับ

หมวด ๒

การขึ้นทะเบียนและหน้าที่ของผู้ควบคุมระบบทำความเย็น

ข้อ ๖ ผู้ประกอบกิจการโรงงานที่ใช้ระบบทำความเย็นมีหน้าที่จัดให้มีผู้ควบคุมระบบทำความเย็น

ผู้ควบคุมระบบทำความเย็นตามวรรคหนึ่งต้องขึ้นทะเบียนต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรม ทั้งนี้ การขึ้นทะเบียนผู้ควบคุมระบบทำความเย็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๗ การขึ้นทะเบียนเป็นผู้ควบคุมระบบทำความเย็นตามข้อ ๖ ให้จัดทำเป็นหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนไว้เป็นหลักฐาน โดยหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนให้ใช้ได้ไม่เกินห้าปีนับจากวันที่ออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนและให้สามารถต่ออายุหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนได้ ทั้งนี้ การต่ออายุหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๘ ผู้ประกอบกิจการโรงงานตามข้อ ๖ ต้องแสดงหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนผู้ควบคุมระบบทำความเย็น ไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่ายภายในบริเวณที่ติดตั้งระบบทำความเย็น

ข้อ ๙ ผู้ควบคุมระบบทำความเย็น มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุม ดูแลการทำงานประจำระบบทำความเย็น ตลอดเวลาที่ระบบทำความเย็นทำงาน

(๒) ตรวจสอบความพร้อมของระบบทำความเย็นก่อนเดินเครื่อง ขณะเดินเครื่อง และหยุดเครื่อง

(๓) ตรวจสอบการทำงานของเครื่องจักรและอุปกรณ์ในระบบทำความเย็นและค่าควบคุมต่าง ๆ

ตามช่วงระยะเวลา พร้อมจัดทำและเก็บรักษาบันทึกการตรวจสอบประจำวัน ไว้เป็นหลักฐาน ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ

(๔) หยุดระบบทำความเย็น เมื่อพบข้อบกพร่องซึ่งจะเป็นสาเหตุให้เกิดอันตรายร้ายแรง และแจ้งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานทราบทันที

หมวด ๓

การขึ้นทะเบียนและหน้าที่ของวิศวกรตรวจสอบระบบทำความเย็น

ข้อ ๑๐ วิศวกรตรวจสอบระบบทำความเย็น ต้องมีคุณสมบัติและหน้าที่ ดังนี้

(๑๐.๑) คุณสมบัติ

๑) เป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพอวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมเครื่องกล ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกรตั้งแต่ระดับสามัญวิศวกรขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพอวิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกรพิเศษในงานที่เกี่ยวข้อง

๒) เป็นผู้ที่ไม่เคยถูกลงโทษจากรวมออกสหกรณ์เพิกถอนการขึ้นทะเบียน วิศวกรตรวจสอบระบบทำความเย็น เว้นแต่พ้นกำหนดระยะเวลาเพิกถอนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี นับถึงวันก่อนวันยื่นขอขึ้นทะเบียน

๓) เป็นผู้ที่ไม่อยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพอวิศวกรรม ควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

(๑๐.๒) หน้าที่

๑) ตรวจสอบการติดตั้งระบบท่อต่าง ๆ และระบบทำความเย็นประจำปี พร้อมทั้งจัดทำรายงานการตรวจสอบระบบทำความเย็น ส่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงาน

๒) ตรวจสอบระบบทำความเย็น ให้เป็นไปตามหลักวิศวกรรม

๓) กรณีตรวจพบข้อบกพร่องของระบบทำความเย็นต้องแจ้งผู้ประกอบ กิจการโรงงานทราบทันที เพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย

ข้อ ๑๑ การขึ้นทะเบียนเป็นวิศวกรตรวจสอบระบบทำความเย็น ให้ยื่นคำขอต่อกรมโรงงาน อุตสาหกรรมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๒ การรับขึ้นทะเบียนเป็นวิศวกรตรวจสอบระบบทำความเย็นที่ได้ยื่นตามข้อ ๑๑ ให้จัดทำหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนไว้เป็นหลักฐาน โดยหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนให้ใช้ได้ไม่เกิน ห้าปีนับจากวันที่ออกหนังสือและให้สามารถต่ออายุหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนได้ ทั้งนี้ การต่ออายุ

หนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๔

หน่วยงานจัดการฝึกอบรม

ข้อ ๑๓ การให้ความเห็นชอบให้หน่วยงานอื่นเป็นหน่วยงานจัดการฝึกอบรม ให้ดำเนินการ โดยวิธีการขึ้นทะเบียน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนดโดยประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๔ หน่วยงานอื่นที่สามารถขอความเห็นชอบเป็นหน่วยงานจัดการฝึกอบรมตามข้อ ๑๓ ได้แก่ มหาวิทยาลัย หรือ หน่วยงานภาครัฐ หรือ องค์กรเอกชน หรือ นิติบุคคลตามกฎหมายไทย ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหน่วยงานจัดการฝึกอบรม โดยหน่วยงานอื่นในข้อนี้ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) มีประสบการณ์ในการจัดฝึกอบรมให้บุคคลหรือหน่วยงานภายนอกไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๒) มีวิทยากรที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๕ ในจำนวนที่เพียงพอในการบรรยายให้ครอบคลุม หลักสูตรผู้ควบคุมระบบทำความเย็นประจำอยู่ในหน่วยงาน

(๓) มีบุคลากรที่ทำหน้าที่บริหารจัดการฝึกอบรม ซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่งคนประจำอยู่ในหน่วยงาน

(๔) เป็นหน่วยงานที่ไม่เคยถูกกรมโรงงานอุตสาหกรรมเพิกถอนการขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยงาน จัดฝึกอบรม เว้นแต่พ้นกำหนดระยะเวลาเพิกถอนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีนับถึงวันก่อนวันยื่น ขอขึ้นทะเบียน

ข้อ ๑๕ วิทยากรฝึกอบรมหลักสูตรผู้ควบคุมระบบทำความเย็นที่ใช้แอมโมเนียเป็นสาร ทำความเย็น ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี ด้านระบบทำความเย็นและด้านระบบปรับอากาศ หรืออย่างใดอย่างหนึ่ง หรือผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่บรรยายไม่น้อยกว่าสามปี

ข้อ ๑๖ หน่วยงานจัดการฝึกอบรม ต้องจัดฝึกอบรมตามหลักสูตรผู้ควบคุมระบบทำความเย็น ตามที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๗ การขอขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยงานจัดการฝึกอบรม ให้ยื่นต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรม ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๘ การรับขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยงานจัดการฝึกอบรม ให้กรมโรงงานอุตสาหกรรม จัดทำหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนให้ไว้เป็นหลักฐาน โดยหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนให้ใช้ได้ไม่เกิน ห้าปีนับแต่วันออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน เมื่อหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนสิ้นอายุ ให้ยื่นคำขอ ขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยงานจัดการฝึกอบรมใหม่

ข้อ ๑๙ หน่วยสอบมาตรฐานให้มีหน้าที่ตามที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนดโดยประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๕
การกำกับดูแล

ข้อ ๒๐ กรณีที่พบว่าวิศวกรตรวจสอบระบบทำความเย็นฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศนี้ หรือมีการเสนอรายงานอันเป็นเท็จ ให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมมีอำนาจเพิกถอนการขึ้นทะเบียน เป็นวิศวกรตรวจสอบระบบทำความเย็นได้

ข้อ ๒๑ ให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมมีอำนาจเพิกถอนการขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยงานจัดการ ฝึกอบรม กรณีที่พบว่าหน่วยงานจัดการฝึกอบรมฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศนี้

ข้อ ๒๒ กรณีที่ผู้ควบคุมระบบทำความเย็น ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามข้อ ๙ จนเป็นเหตุให้เกิด ความเสียหายต่อชีวิต ทรัพย์สิน หรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมมีอำนาจ เพิกถอนการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ควบคุมระบบทำความเย็นได้

ผู้ถูกเพิกถอนการขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่ง จะขอขึ้นทะเบียนใหม่ได้เมื่อพ้นกำหนดสามปี นับแต่วันที่มิคำสั่งยกเลิก

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๓ ผู้ประกอบกิจการโรงงานที่ต้องจัดให้มีผู้ควบคุมระบบทำความเย็นตามประกาศนี้ ต้องดำเนินการจัดให้มีผู้ควบคุมระบบทำความเย็นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลบังคับใช้

ข้อ ๒๔ ผู้ประกอบกิจการโรงงานที่มีการใช้ระบบทำความเย็น ต้องจัดส่งรายงานการตรวจสอบ ระบบทำความเย็นตามข้อ ๕ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลบังคับใช้

ข้อ ๒๕ ใบรับรองการผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ควบคุมระบบทำความเย็น ซึ่งออกให้ โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรมก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ให้สามารถใช้เป็นหลักฐานที่แสดงได้ว่า ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ควบคุมระบบทำความเย็นตามกฎหมายกำหนดมาตรการความปลอดภัย เกี่ยวกับระบบทำความเย็นที่ใช้แอมโมเนียเป็นสารทำความเย็นในโรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

เอกนัฏ พร้อมพันธุ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม